

Slovo k povzbuzení na neděli 14. května 2023, na 6. neděli velikonoční – A
Biblická čtení: Sk 8,5-8.14-17; Ž 66; 1Petr 3,15-18; Jan 14,15-21

Milé sestry, milí bratři,

máme již **šestou** (předposlední) **neděli velikonoční**. Nadcházející čtvrtek oslavíme slavnost Nanebevstoupení Páně a deset dní na to, ode dneška za dva týdny, slavnost Letnic. Biblická čtení tak stále více zacilují naši pozornost právě **na dar Ducha Svatého** a jeho působení.

První čtení z 8. kapitoly Skutků apoštolů nás přeneslo do doby ještě před Pavlovým obrácením, konkrétně do města **Samaří**, bývalého hlavního města severoizraelského království, nejdůležitějšího města stejnojmenného kraje rozkládajícího se mezi Judejí a Galilejí. Evangelium tam hlásal jako první **jáhen Filip**, který záhy poté, kdesi na cestě z Jeruzaléma do Gazy, pokřtil dvořana etiopské královny. **Samařany**, kteří uvěřili, Filip také **pokřtil**, nicméně jim pak už **nepředal** vkládáním rukou dar Ducha Svatého, jak svědčí dnešní text: To museli udělat až apoštolé **Petr a Jan**, kteří proto do města přišli.

Zprávu o předání daru **Ducha Svatého vkládáním rukou** Petra a Jana tak můžeme číst přinejmenším jako náznak biřmování. Jako určité biblické zakotvení této svátosti ve smyslu **samostatného** daru Ducha Svatého, který navíc je možné přijmout i **odděleně** od křtu.

Dějiny od křtu odděleného udělování svátosti biřmování na křesťanském Západě jsou celkem složité. Zjednodušeně lze říci, že **od konce starověku**, kdy nad křtem až dospělých jednoznačně převážil křest již novorozenat a kdy se křesťanství rozšířilo z měst masivně i na venkov, kde ve farnostech působili jen obyčejní kněží a ne biskupové, (od konce starověku se) tak **na Západě** se postupně ujala **praxe**, že křest dětí prováděli obyčejní **kněží**, a to hned po narození dítěte, co nejdříve (*quam primum*), zatímco udělování **biřmování** si ponechal **biskup**. Proto teprve po nějaké době od křtu, až byla příležitost, bylo dítě přineseno či předvedeno před biskupa, aby je obřimoval. Záhy se tak začalo dít až ve věku, kdy dítě začíná **rozlišovat**, tedy v nějakých třeba pěti letech, aby z toho „už něco mělo“. Postupem času se pak biřmování odsouvalo na stále **pozdější** věk, na sedm, devět, dvanáct roků. Od novověku se navíc ještě **přehodilo** pořadí svátostí, k prvnímu svatému přijímání a potažmo první svaté zpovědi se začalo přistupovat ještě před biřmováním, čímž se biřmování **posunulo** leckdy ještě na pozdější věk člověka, zpravidla až na samotný práh **dospělosti**. A tak je tomu povětšinou dodnes.

Biřmování je krásná svátost. Jak říká její jméno, odvozené od latinského *confirmatio*, biřmování je „**upevněním**“ všeho **křesťanského** v člověku, upevněním našeho **vztahu** s Pánem Ježíšem. Proto je také zvláštní svátostí **Ducha Svatého**, třetí Boží osoby, **Lásky** mezi Otcem a Synem.

Vždyť právě **skrze Ducha Svatého** se **Syn** stal člověkem, přijal tělo z Marie, působil v síle Ducha Svatého jako jeho „Pomazaný“ (řecky *Christos*, hebrejsky *Mašijah*). **Ducha Svatého** Pán Ježíš **slíbil**, že ho pošle místo sebe.

Je to on, Duch Svatý, **skrze** kterého Kristus i po svém nanebevstoupení **s námi**, v křesťanství, v církvi, v nás samotných a celém světě **zůstal tajemně přítomen**. Je to on, Duch Svatý, který je **Boží silou lásky**, která v nás **zapaluje** svůj žár, a tak svět, aspoň ten lidský, může udržet **pohromadě**.

Jelikož veškerá Synova tajemná přítomnost na zemi se tedy stále uskutečňuje **silou Ducha Svatého**, je i **svátost upevnění** všeho křesťanského, všeho dobrého Božího v nás lidech specifickou **svátostí Ducha Svatého**, přímo „pečetí daru Ducha svatého“. Biřmování tak vlastně nemá – narozdíl od ostatních svátostí – nějaký svůj zvláštní, specifický účinek, než právě toto **upevnění**.

Upevnění všeho **křesťanského** a hlavně **vztahu** s Bohem a potažmo s lidmi **potřebujeme všichni**, protože všichni jsme **slabí** a křehcí. Biřmování proto pro nikoho **není** nějakou **nadbytečnou svátostí**, **odměnou** za dospělost či svatost. Je naopak **Boží pomocí**, **Božím**

pozváním se i pomocí svátostí aspoň nějak duchovně **dospělými** stát, chceme-li **zrát** ve svém vztahu s Bohem a lidmi. Je svátostí, která nám chce **pomoci** především **ke zralosti v lásce**.

I letos bude, dá-li Bůh, **biřmování** v naší farnosti o vigílii Letnic. **Modleme se**, prosím, také za naše letošní biřmovance. Je jich devět a Bohu díky za ně.

A pokud ještě někdo tuto svátost **nepřijal** a je již ve věku k přijetí vhodném, kéž třeba dnešní první čtení se pro něj stane **povzbuzením** k této svátosti přistoupit, nebát se jí, nepokládat ji za nějak nadbytečnou. I když už je pokřtěný, jak tomu bylo u samařských křesťanů.

Druhé dnešní čtení je z Prvního listu Petrova, z jednoho z takzvaných katolických listů, určených ne nejprve konkrétním adresátům ale rovnou všem. Od samého počátku má tak **povzbudit všechny** křesťany, ať jsou kdekoli.

Dnešní úryvek nejprve vybízí **ke svědectví** Kristu, k **odpovědi** ohledně **důvodů** naší křesťanské naděje, ovšem «s jemností a skromností». A pak také, abychom jakoukoli **kritiku** nebrali hned jako útok. Ale nejprve pečlivě **zpytovali** svědomí, zda kritika adresovaná nám je opravdu pronásledováním pro víru, anebo zda není spíše docela **oprávněná**, že jsme «udělali něco špatného».

Petrova slova jsou natolik výmluvná a jasná, že asi **nepotřebují** žádného komentáře. Snad jen sílu je chtít opravdu slyšet. Sílu, jíž je zase Duch Svátý.

Ke svědectví o Pánu Ježíšovi, důvodu naší naděje, k vytrvalosti v protivenstvích, jakož i k vlastnímu obrácení **potřebujeme** právě **Ducha Svatého**. On nám chce dát sílu promlouvat, sílu obstát a vytrvat. A zároveň je to Duch Svátý, který odhaluje náš hřích a dává nám se obrátit, tak to říká sám Pán Ježíš na různých místech evangelia.

Evangelium je opět z **Ježíšovy řeči na rozloučenou**, pronesené bezprostředně po poslední večeři a mytí nohou. Vedle povzbuzení «Jestliže mne milujete, budete zachovávat má přikázání» slyšíme především právě **příslib Ducha Svatého** jakožto «**jiného Přímluvce**», jakožto **síly Kristovy přítomnosti** v srdcích učedníků i mezi nimi.

Jak víme a jak se často opakuje, **dar Ducha Svatého** je vlastně jediné, co nám Kristus skutečně **slíbil**, že nám **s jistotou dá**, kdykoli ho budeme o to prosit. Aspoň tak to zdůrazňuje svatý Augustin. Ono tomu vlastně nemůže být jinak, nelze to říci pregnantněji, protože darem Ducha Svatého se nám dává **Kristus sám**, zaslíbiv, že s námi zůstane až do konce světa. V **daru Ducha Svatého** je tak obsaženo **vše**: Kristova přítomnost a síla, vše křesťanské a především Boží láska.

I proto jsme si dnes ve světle prvního čtení **připomenuli svátost biřmování**, „pečeť daru Ducha Svatého“. My, **dávno biřmovaní**, abychom sílu této svátosti v sobě rozněcovali a upevňovali, abychom toužili po posílení Krista v nás. Například vzýváním Ducha Svatého, prosbou o projevení se jeho darů, jeho ovoce. Letošní **biřmovanci**, aby se na i na tuto svátost opravdu těšili. Ti, kteří **váhají** s jejím přijetím, aby byli v tomto kroku povzbuzeni. A hlavně: **Abychom všichni** zatoužili po upevnění vztahu lásky s Bohem a potažmo i s lidmi a něco pro to také ze své strany učinili.

Ovoce se snad dostaví. Třeba i v tom, o čem jsme četli ve druhém čtení: Ve větší snadnosti a jemnosti svědectví, v síle vytrvat i pronásledování pro víru a dobro, v síle přijmout oprávněnou kritiku a obrátit se. A to – a mnohé další Boží – jsou přeci samé **dobré a požehnané věci**...